รายงานประเมินความเสี่ยง กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดย ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค

ฉบับที่ 14 สัปดาห์ที่ 39 วันที่ 28 กันยายน – 4 ตุลาคม กันยายน 2563

เรื่อง สถานการณ์การเข้า-ออก ระหว่างชายแดนประเทศไทย

1. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ในสัปดาห์ที่ 39 ข้อมูล ณ วันที่ 4 ตุลาคม 2563 ประเทศไทย มีจำนวนผู้ที่ได้รับการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1,008,053 ตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้ป่วยที่มีอาการตามนิยามการเฝ้าระวังโรค 454,861 ราย (ภาพที่ 1) แบ่งเป็นผู้ได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมและการติดตามผู้สัมผัสเพิ่มเติมตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 จำนวน 15,834 ราย ผู้เดินทางที่เฝ้าระวังอาการ ณ พื้นที่กักกันแห่งรัฐ 105,330 ราย และผู้ป่วยที่มีอาการไม่เข้าเกณฑ์การเฝ้าระวังโรค 432,028 ราย พบผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 3,585 ราย โดยผู้ป่วยยืนยันในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา (วันที่ 4 กันยายน – 4 ตุลาคม 2563) พบผู้ป่วยยืนยันจำนวน 158 ราย ร้อยละ 100 มีประวัติเดินทางมาจากต่างประเทศ แบ่งเป็นประเทศอินเดีย 36 ราย ซูดานใต้ 25 ราย ซาอุดิอาราเบีย 16 ราย สหรัฐอเมริกา 11 ราย ญี่ปุ่นและเยเมน ประเทศละ 6 ราย สิงคโปร์ 5 ราย คูเวต ปากีสถาน และรัสเซีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรต ประเทศละ 4 ราย บราซิล จีน (ฮ่องกง) และอินโดนีเซีย ประเทศละ 3 ราย ออสเตรเลีย บาห์เรน บังคลาเทศ ฟิลิปปินส์ และการ์ตา ประเทศละ 2 ราย อัลเบเนีย เมียนมา อังกฤษ เอธิโอเปีย ฝรั่งเศส อิหร่าน ลักแซมเบิร์ก แอฟริกาใต้ สวิตส์เซอร์แลนด์ ไทย สหราชอาณาจักร และอุซเบกิสถาน ประเทศละ 1 ราย

สถานการณ์โรคปอดอักเสบ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 26 กันยายน 2563 จากรายงาน 506 พบผู้ป่วย 136,083 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 204.90 ต่อประชากรแสนคน พบผู้เสียชีวิต 109 ราย สำหรับสถานการณ์ไข้หวัดใหญ่ จากรายงาน 506 มีรายงานผู้ป่วย 110,930 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 166.85 ต่อประชากรแสนคน

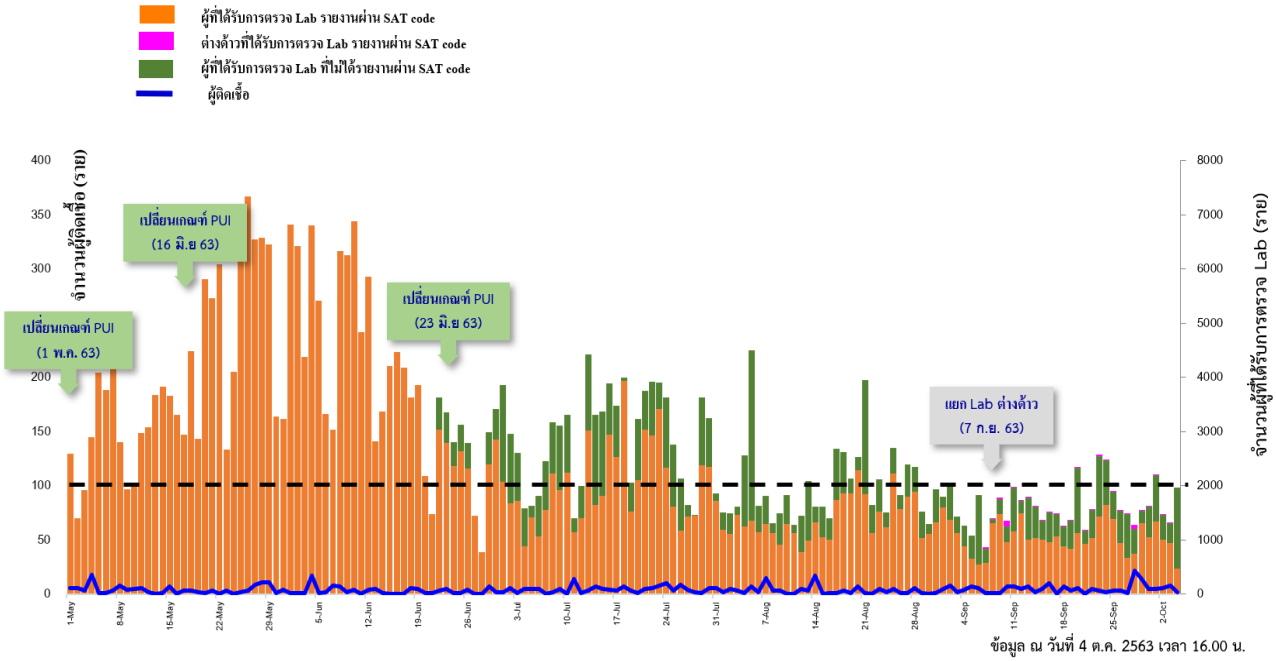

ภาพที่ 1 จำนวนผู้ที่ได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการและตรวจพบเชื้อ SARS-CoV-2 รายวัน

2. สถานการณ์การเข้า-ออก ระหว่างชายแดนประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม ถึง 1 ตุลาคม 2563 ประเทศไทย มีการคัดกรองชาวไทยและต่างชาติที่เดินทางเข้ามาที่ประเทศไทยจำนวน 7,463,210 คน แบ่งเป็น การคัดกรองที่สนามบินนานาชาติ (เริ่ม 3 มกราคม 2563) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานหาดใหญ่ และท่าอากาศยานกระบี่ 46,779 เที่ยวบิน 4,624,009 คน คัดกรองที่ท่าเรือ (เริ่ม 1 มกราคม 2563) 175,753 คน ที่ด่านพรมแดนทางบก (เริ่ม 1 กุมภาพันธ์ 2563) 2,351,711 คน และในผู้มาต่ออายุหนังสือเดินทางที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งวัฒนะ 311,737 คน พบผู้ที่มีอาการเข้ากันกับนิยามเฝ้าระวังโรค 3,126 ราย ภาพที่ 2 นอกจากนี้ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม ถึง 1 ตุลาคม 2563 พบผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งสิ้น 3,569 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วยยืนยันที่อยู่ในประเทศ 2,445 ราย ผู้ป่วยยืนยันที่มีประวัติเดินทางมาจากต่างประเทศ 1,124 ราย โดยในจำนวนผู้ป่วยยืนยันเหล่านี้ตรวจพบในสถานกักกันที่รัฐกำหนดให้ 631 ราย

สำหรับสถานการณ์การเข้าออกระหว่างประเทศ พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563 มีจำนวนผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย รวม 483,788 คน จาก 68 ช่องทาง ได้แก่ ท่าอากาศยาน 15 ช่องทาง ท่าเรือ 18 ช่องทาง พรมแดนไทย-ลาว 15 ช่องทาง พรมแดนไทย-พม่า 5 ช่องทาง พรมแดนไทย-กัมพูชา 7 ช่องทาง และพรมแดนไทย-มาเลเซีย 8 ช่องทาง พบว่าผู้ที่เดินทางเข้าประเทศส่วนใหญ่ เข้ามาผ่านช่องทางพรมแดนระหว่างประเทศ แบ่งเป็น พรมแดนไทย-ลาว (ร้อยละ 24) พรมแดนไทย-มาเลเซีย (ร้อยละ 21) พรมแดนไทย-กัมพูชา (ร้อยละ 19) และพรมแดนไทย-เมียนมา (ร้อยละ 8) และยังมีจากช่องทางอื่น ๆ ได้แก่ ด่านท่าอากาศยาน (ร้อยละ 15) และด่านท่าเรือ (ร้อยละ 13) แต่จากการวิเคราะห์ประเภทของการเข้าประเทศพบว่า ร้อยละ 98.97 เดินทางเข้าประเทศเพื่อการขนส่งสินค้า ซึ่งส่วนใหญ่เข้าประเทศไทยน้อยกว่า 7 ชั่วโมง รองลงมาคือ คนไทยที่ลงทะเบียนกลับเข้าประเทศไทย (ร้อยละ 0.95) คนต่างชาติที่ขอเข้ามารับการตรวจรักษาในประเทศไทย (ร้อยละ 0.07) และชาวต่างชาติที่เป็นนักเรียน นักศึกษา (ร้อยละ 0.01) ดังภาพที่ 4 และเมื่อพิจารณาตามพื้นที่รับผิดชอบ พบว่า ร้อยละ 21.17 อยู่ในความรับชอบของสำนักควบคุมโรค (สคร.) ที่ 12 จังหวัดสงขลา รองลงมาได้แก่ สคร. 6 ชลบุรี (ร้อยละ 20.82) กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ (ร้อยละ 17.16) สคร. 8 อุดรธานี (ร้อยละ 11.34) สคร. 10 อุบลราชธานี (ร้อยละ 11.20) สคร. 1 เชียงใหม่ (ร้อยละ 5.67) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) เชียงราย (ร้อยละ 4.05) สคร. 11 นครศรีธรรมราช (ร้อยละ 3.44) สคร. 5 ราชบุรี (ร้อยละ 2.45) สคร. 9 นครราชสีมา (ร้อยละ 2.20) สสจ. สตูล (ร้อยละ 0.24) สสจ. ตรัง (ร้อยละ 0.16) และสคร. 2 พิษณุโลก (ร้อยละ 0.11) ดังภาพที่ 5 โดยสังกัดที่มีจำนวนผู้เดินทางที่เดินทางผ่านช่องทางท่าเรือมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สคร. 6 ชลบุรี สคร. 11 นครศรีธรรมราช กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สสจ. เชียงราย และสคร. 12 สงขลา คิดเป็นร้อยละของการเดินทางท่าเรือ 44.50, 25.34, 20.69,4.29 และ 2.47 ตามลำดับ ส่วนสังกัดที่มีจำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศผ่านทางด่านท่าอากาศยานมากที่สุด ได้แก่ กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สคร. 6 ชลบุรี สคร. 1 เชียงใหม่ และสคร. 11 นครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 99.02, 0.64,0.18 และ 0.17 ตามลำดับ และสังกัดที่มีจำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศโดยผ่านทางพรมแดนระหว่างประเทศ 5 อันดับแรก ได้แก่ สคร. 12 สงขลา สคร. 6 ชลบุรี สคร. 8 อุดรธานี สคร. 10 อุบลราชธานี และ สคร. 1 เชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 28.94, 20.46, 15.74, 15.56 และ 7.83 ตามลำดับ ดังภาพที่ 5 สำหรับจังหวัดที่มีจำนวนผู้เดินทางเข้ามาที่ประเทศไทยในทุกช่องทางสูงสุด 10

อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดสงขลา สมุทรปราการ จันทบุรี เชียงราย นครพนม มุกดาหาร ชลบุรี หนองคาย ตราด และกรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนผู้เดินทางเข้ามาในประเทศ 74,913, 55,868, 40,105, 38,408, 27,460, 22,393, 16,562, 13,920, 13,782 และ 13,451 ตามลำดับ สำหรับประเภทการเดินทาง โดยกำหนดให้การเดินทางในประเภทที่ 4 ผู้ขนส่งสินค้า เป็นการขนส่งสินค้าที่ไม่ได้มีการพักค้าง หรือขนส่งสินค้าน้อยกว่า 7 ชั่วโมง พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563 มีจำนวนผู้ที่เดินทางเข้าประเทศไทย 112,757 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนการเดินทางเข้าประเทศสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี กรุงเทพมหานคร ระนอง ระยอง เชียงราย สงขลา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และสตูล คิดเป็นร้อยละ 49.39, 14.69, 11.39, 10.36, 7.06, 2.16, 1.19, 0.75, 0.63 และ 0.56 ตามลำดับแต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากพื้นที่จังหวัดที่มีจำนวนคนเดินทางเข้าประเทศที่บริเวณพรมแดน โดยไม่นับการเดินทางเพื่อการขนส่งสินค้า พบว่า มีจำนวน 2,775 คน โดยจังหวัดที่มีคนเดินทางสูงสุดได้แก่ จังหวัดสงขลา (ร้อยละ 46.02) นราธิวาส (ร้อยละ 19.86) สตูล (ร้อยละ 10.38) ยะลา (ร้อยละ 8.76) เชียงราย (ร้อยละ4.68) มุกดาหาร (ร้อยละ 2.81) สุรินทร์ (ร้อยละ 2.74) ตราด (ร้อยละ 1.66) อุบลราชธานี (ร้อยละ 1.62) จันทบุรี (ร้อยละ 1.01) กาญจนบุรี (ร้อยละ 0.14) พะเยา (ร้อยละ 0.14) หนองคาย (ร้อยละ 0.11) ศรีสะเกษ (ร้อยละ 0.04) สระแก้ว (ร้อยละ 0.04) ดังภาพที่ 7

ประเภทการคัดกรอง	จำนวนผู้ได้รับคัดกรอง (ร้อยละ)	จำนวน ผู้มีอาการตามนิยาม (ร้อยละ)
ผู้ที่ได้รับการคัดกรอง	7,463,210 คน	3,126 ราย
● คัดกรองที่สนามบิน* (46,779 เที่ยวบิน)	4,624,009 คน (61.95)	3,106 ราย (99.36)
● คัดกรองที่ท่าเรือ**	175,753 คน (2.35)	2 ราย (0.06)
● ด่านพรมแดนทางบก***	2,351,711 คน (31.51)	18 ราย (0.57)
● ผู้มาต่ออายุหนังสือเดินทางที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งวัฒนะ****	311,737 คน (4.17)	0 ราย (0)

ตารางที่ 2 การคัดกรองผู้ที่เดินทางเข้า-ออกระหว่างประเทศ

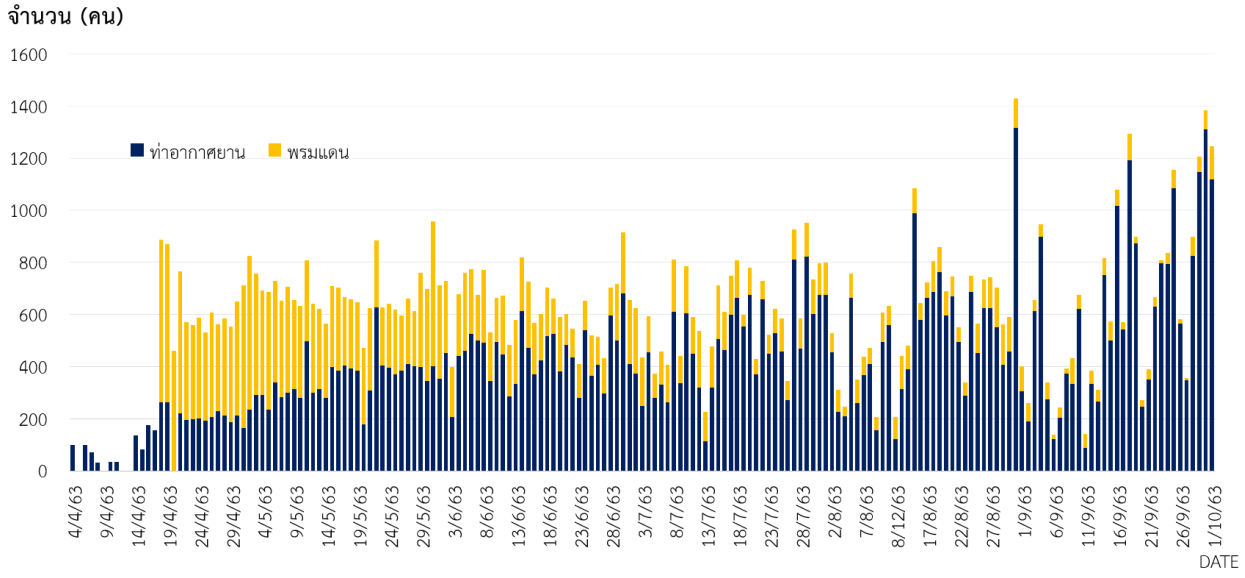

ภาพที่ 3 จำนวนผู้เดินทางชาวไทยกลับเข้าประเทศที่ท่าอากาศยานเทียบกับพรมแดนทางบก

รายงานประเมินความเสี่ยง กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดย ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค

วันที่ 4 เมษายน – 1 ตุลาคม 2563

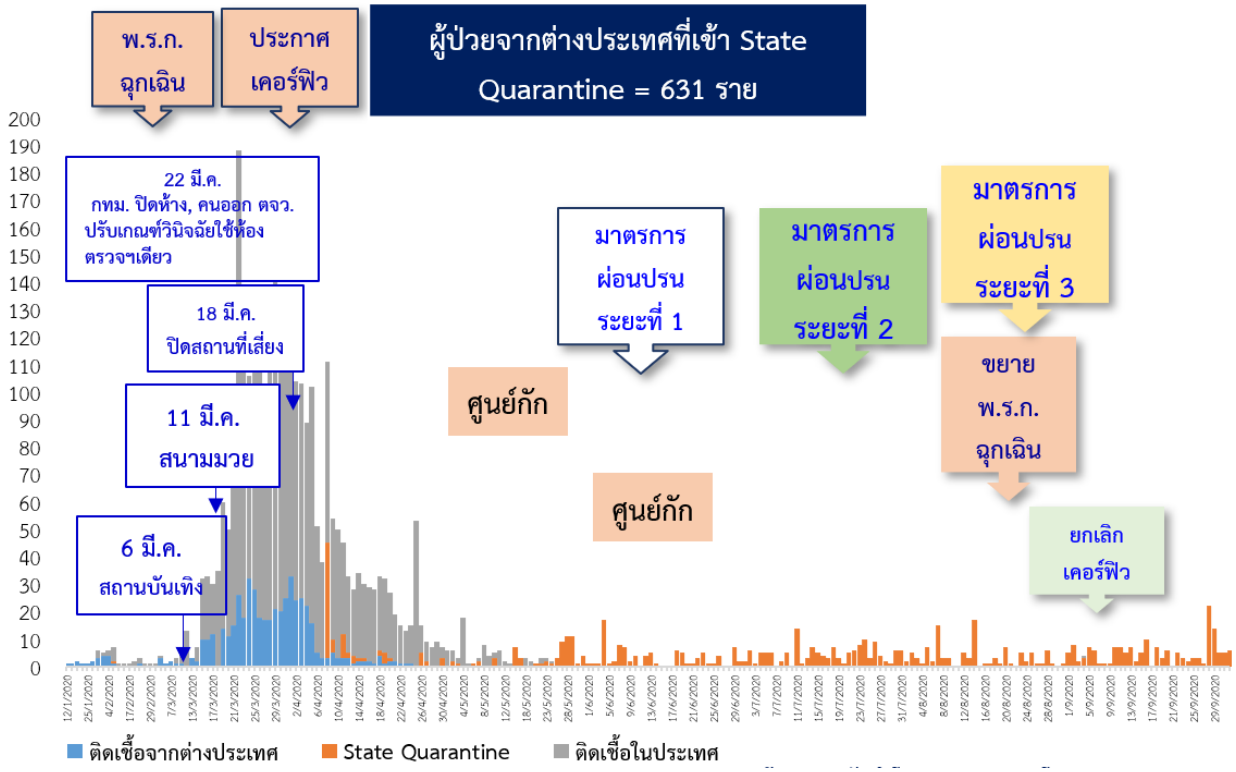

ภาพที่ 4 จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเทศไทย จำแนกตามการติดเชื้อในและต่างประเทศ

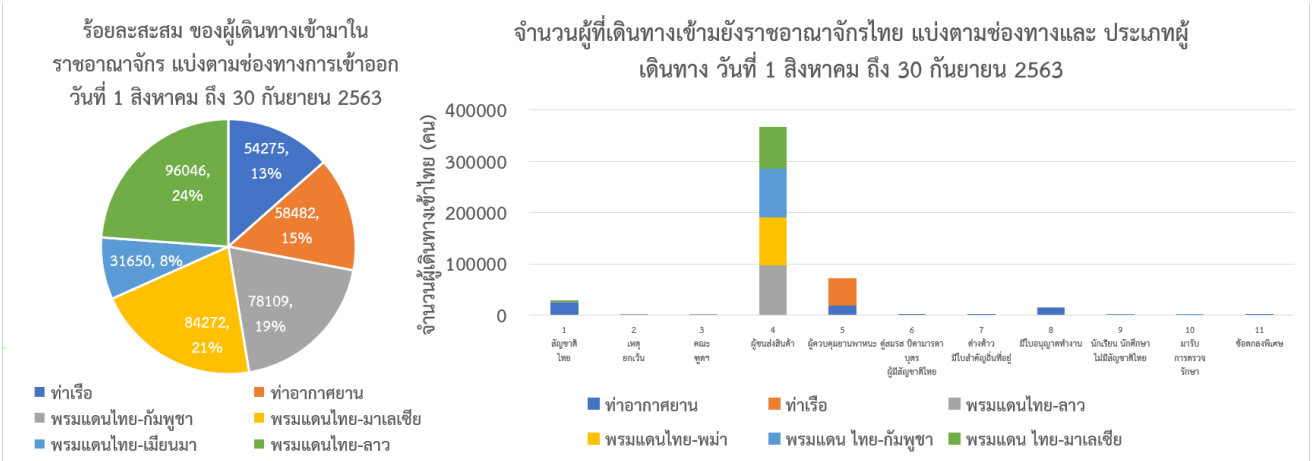

ประเภท	1 สัญชาติไทย	2 เหตุยกเว้น	3 คณะทูตฯ	4 ผู้ขนส่งสินค้า	5 ผู้ควบคุมยานพาหนะ	6 คู่สมรส บิดามารดา บุตร ผู้มีสัญชาติไทย	7 ต่างด้าว มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่	8 มีใบอนุญาตทำงาน	9 นักเรียน นักศึกษา ไม่มีสัญชาติไทย	10 มารับตรวจรักษา	11 ข้อตกลงพิเศษ	รวม
ท่าอากาศยาน	24620	0	477	0	17803	25	1117	14310	7	114	9	58482
ท่าเรือ	331	2	0	0	53938	0	0	1	0	3	0	54275
พรมแดนไทย-ลาว	622	2	3	97677	0	0	0	1	0	11	0	98316
พรมแดนไทย-พม่า	170	0	0	92545	0	0	0	0	0	0	0	92715
พรมแดน ไทย-กัมพูชา	358	0	0	95083	0	0	0	0	55	232	0	95728
พรมแดน ไทย-มาเลเซีย	2359	0	0	81913	0	0	0	0	0	0	0	84272

ภาพที่ 5 จำนวนและร้อยละสะสมของผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย แบ่งตามช่องทางการเข้าออก และประเภทของผู้เดินทาง วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563

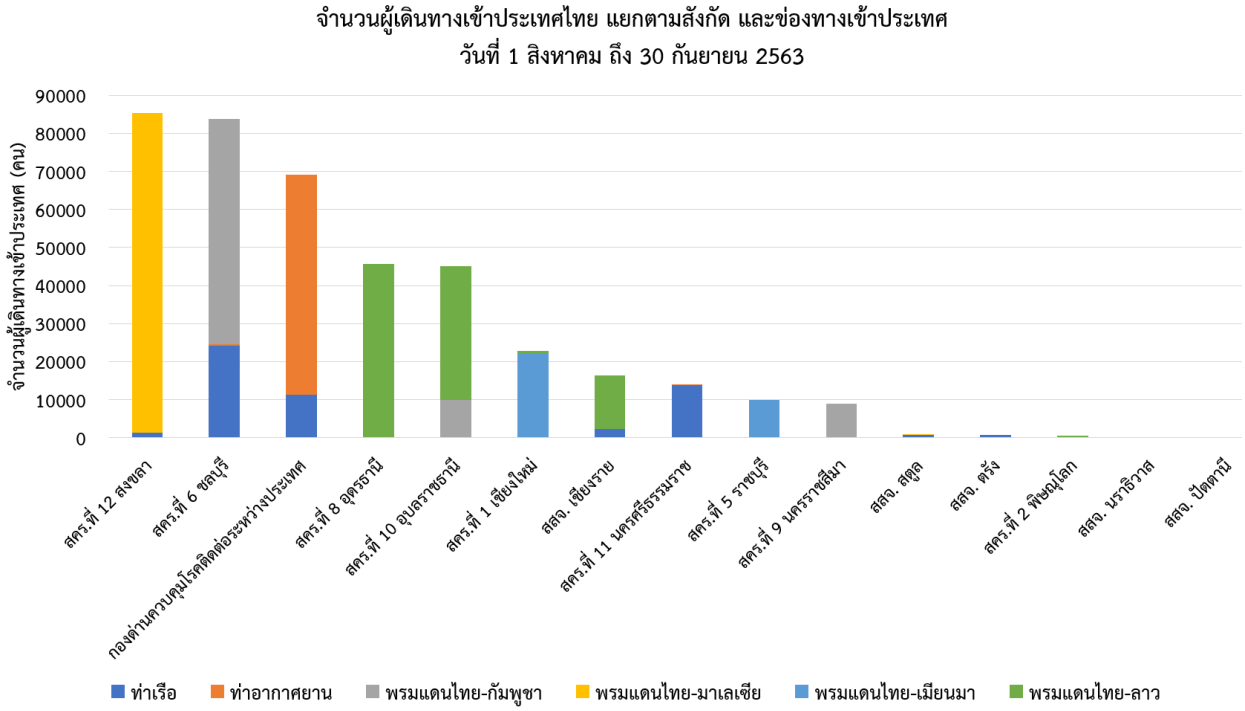

ภาพที่ 6 จำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศไทย แยกตามสังกัด และช่องทางเข้าประเทศ วันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563

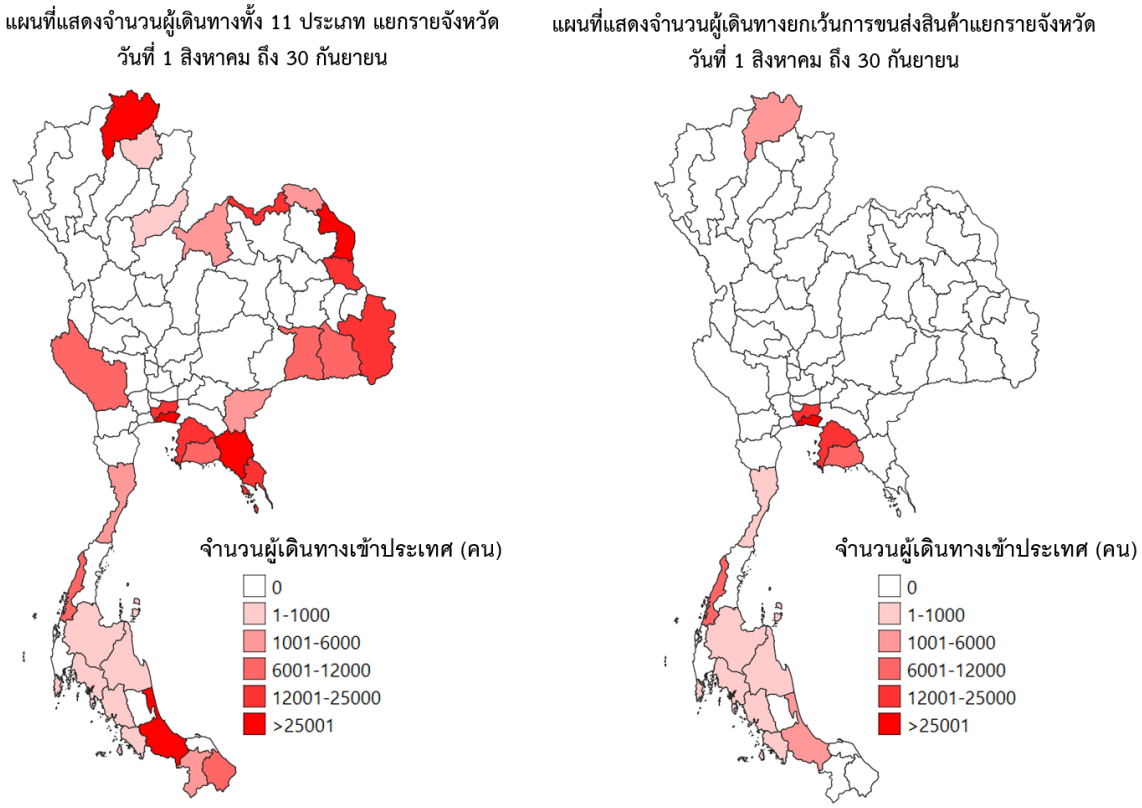

ภาพที่ 7 แผนที่แสดงจำนวนผู้ที่เดินทางเข้าประเทศแยกรายจังหวัด (A) จำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศไทยทั้ง 11 ประเภท และ (B) จำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศไทยทุกประเภท ยกเว้นประเภทที่ 4 ผู้ขนส่งสินค้า

3. สถานการณ์การดำเนินงานสถานที่กักกันแห่งรัฐ

ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2563 ประเทศไทย มีจำนวนสถานกักกันของรัฐทั้งหมด 1,049 แห่ง แบ่งเป็น State quarantine (SQ) 27 แห่ง Alternative state quarantine (ASQ) 77 แห่ง Local quarantine (LQ) 942 แห่ง และ Organization quarantine 3 แห่ง กระจายในทุกจังหวัดทั่วประเทศ สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าพักได้มากกว่า 46,733 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนสถานกักกันสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สตูล ตรัง สระแก้ว และกรุงเทพมหานคร มีจำนวนสถานกักกัน 234, 87, 75, 63 และ 61 แห่ง ตามลำดับ จังหวัดที่มีการจำนวนการรองรับผู้เข้าพักสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร บุรีรัมย์ สงขลา สตูล และยะลา สามารถรองรับผู้เข้าพักได้ 9,003, 6,616, 3,527, 2,370 และ 1,628 คน ตามลำดับ นอกจากนี้ จังหวัดที่สามารถรองรับผู้เข้าพักได้ต่อแสนประชากรสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดสตูล บุรีรัมย์ ยะลา ภูเก็ต และสงขลา สามารถรองรับผู้เข้าพักได้ 732.42, 414.60, 303.54, 259.25 และ 238.65 คนต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังภาพที่ 8 ซึ่งในปัจจุบัน ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2563 มีจำนวนผู้กักกันรวม 12,252 คน คิดเป็นร้อยละ 26.22 ของจำนวนผู้เข้าพักที่สามารถรองรับได้ มาตรการการกักกันผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศให้เข้าพัก ณ สถานที่ที่รัฐจัดให้นั้น เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน 2563 มีผู้เข้าพัก ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2563 สะสมจำนวน 107,973 คน กลับบ้านสะสม 97,417 คน (ภาพที่ 9) มีการตรวจพบเชื้อในผู้เข้ากักสะสม 662 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม) เดินทางมาจาก 42 ประเทศ มีอัตราป่วยในกลุ่มผู้เข้ากักกัน ร้อยละ 0.61 แบ่งเป็นประเภทเข้าพักก่อนการรักษา ได้แก่ SQ 498 ราย LQ 79 ราย ASQ 73 ราย ALQ 2 ราย AHQ 7 ราย OQ 1 ราย และอื่นๆ 2 ราย โดยมีจังหวัด

ที่รับรักษา ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร (260 ราย) ชลบุรี (217 ราย) สมุทรปราการ (93 ราย) สงขลา 25 ราย สตูล (18 ราย) ปัตตานี (15 ราย) นนทบุรี (10 ราย) นราธิวาส (9 ราย) ยะลา (9 ราย) กระบี่ (3 ราย) ระยอง (1 ราย) บุรีรัมย์ (1 ราย) และปทุมธานี (1 ราย) ดังตารางที่ 10

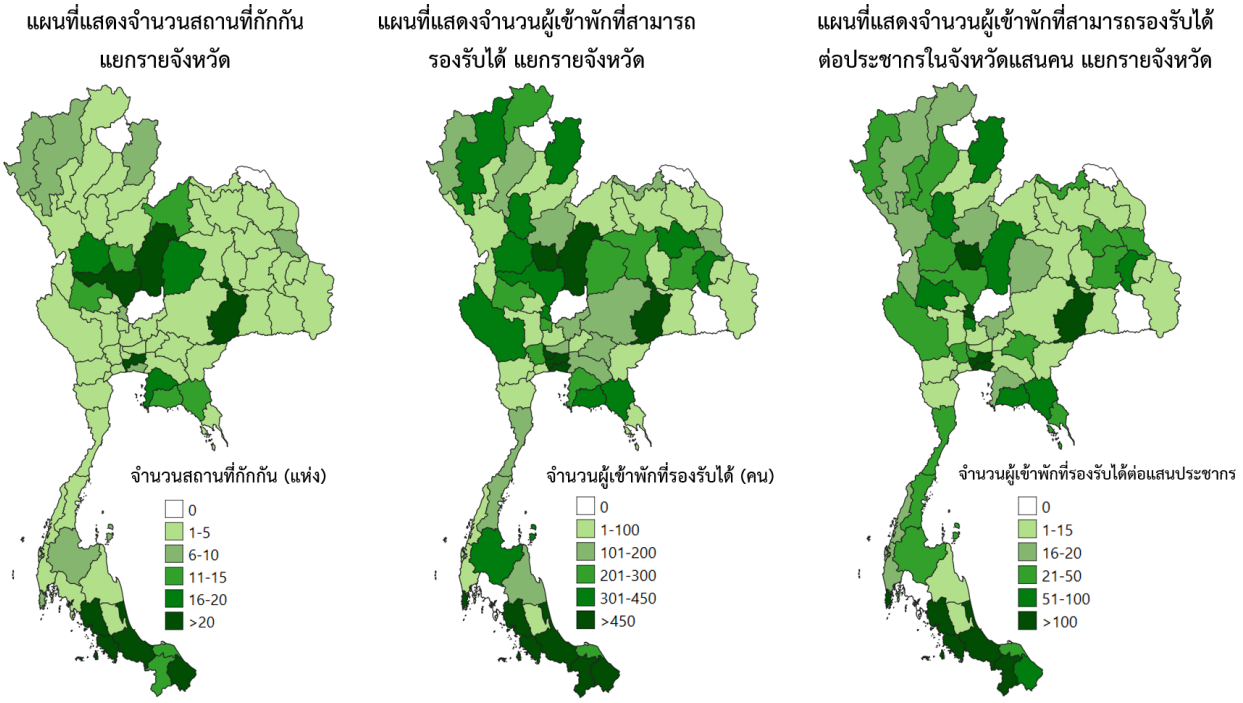

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงจำนวนสถานกักกันทุกชนิด และจำนวนผู้เข้าพักที่สามารถรองรับได้
ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2563

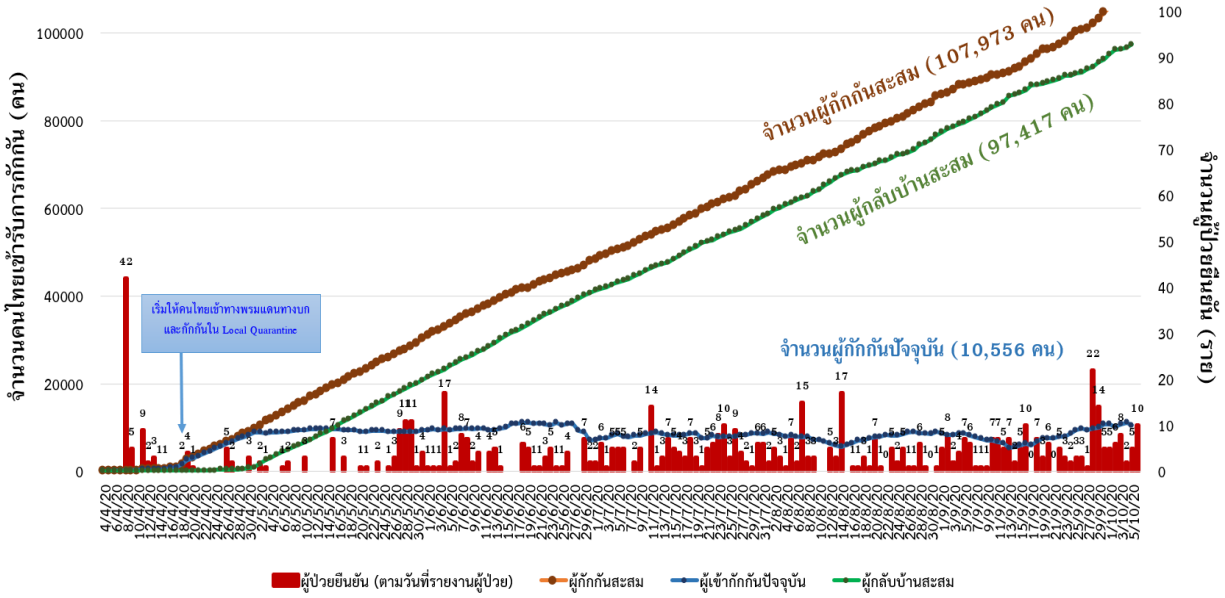

ภาพที่ 9 จำนวนคนไทยกลับประเทศที่ได้รับการกักกัน และจำนวนผู้ป่วยยืนยัน (State & Local Quarantine) วันที่ 4 เมษายน 2563 – 5 ตุลาคม 2563 (ผู้ป่วยยืนยันสะสม 662 ราย)

จังหวัดที่รับรักษา	จำนวนผู้ป่วยสะสม(ราย)	จำนวนสถานกักกันในจังหวัด (แห่ง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รองรับได้ (คน)	จำนวนผู้เข้าพักที่รองรับได้ต่อแสนประชากร

สงขลา	25	35	3427	238.65
สตูล	18	87	2370	732.42
นราธิวาส	9	22	749	92.7
ปัตตานี	15	13	260	35.86
ยะลา	9	12	1628	303.54
กระบี่	3	1	0	0
ชลบุรี	217	16	285	18.29
สมุทรปราการ	93	7	1591	118.3
ระยอง	1	15	427	58.11
บุรีรัมย์	1	234	6616	414.6
นนทบุรี	10	4	480	37.93
ปทุมธานี	1	1	125	10.74
กทม.	260	61	9003	158.89
รวม	662	508	26961	

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้ป่วยที่พบในพื้นที่กักกัน จำนวนสถานกักกัน จำนวนผู้เข้าพักที่รองรับได้ และจำนวนผู้เข้าพักที่รองรับได้ต่อประชากรแสนคน แยกรายจังหวัดที่พบผู้ป่วยยืนยัน วันที่ 4 เมษายน ถึง 5 ตุลาคม 2563

4. สถานการณ์การจับกุมชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย

จากข้อมูลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม ถึง 23 กันยายน 2563 มียอดสะสมการจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสะสม 6,033 คน แบ่งเป็นการจับกุมในข้อหาหลบหนีเข้าเมือง 5,906 คน ให้ที่พักอาศัยซ่อนเร้น (ม.64) 108 คน และนำพาคนต่างด้าวเข้าเมือง (ม.63) 19 คน โดยเป็นชาวเมียนมา 2,299 คน กัมพูชา 2,861 คน ลาว 562 คน จีน 116 คน ไทย 99 คน (แบ่งเป็นผู้ให้ที่พักอาศัย 81 คน และนำพาคนต่างด้าวเข้าเมือง 18 คน) เวียดนาม 45 คน อินเดีย 14 คน มาเลเซีย 4 คน ปากีสถาน 7 คน เกาหลีใต้ ไนจีเรีย บังคลาเทศ สัญชาติละ 4 คน เบลเยี่ยม 3 คน อเมริกัน 2 คน ตุรกี จาเมก้า รัสเซีย เยอรมัน โซมาเลีย อียิปต์ เลโซโท สิงคโปร์ สัญชาติละ 1 คน และไม่มีสถานะทางทะเบียน 1 คน เฉลี่ยมีการจับกุม 31 รายต่อวัน และจากข้อมูลของศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขภาวะฉุกเฉินความมั่นคง พบว่า ส่วนใหญ่ของการจับกุมชาวต่างด้าว เกิดในพื้นที่ชายแดน คิดเป็นร้อยละ 59.0 และมีการจับกุมในพื้นที่ตอนใน คิดเป็นร้อยละ 38.43

5. สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตั้งแต่เริ่มการเฝ้าระวังโรคในวันที่ 4 มกราคม ถึง 1 ตุลาคม ประเทศไทย ได้มีการคัดกรองทางอาการของชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินเข้ามาที่ประเทศไทยจากทุกช่องทางทั้งสิ้น 7,463,210 คน โดยช่องทางที่มีจำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศมากสุด คือ ด่านท่าอากาศยาน รองลงมาได้แก่ พรมแดนทางบก คิดเป็นร้อยละ 61.96 และ

31.51 ตามลำดับ ซึ่งจากสถานการณ์การเข้าออกระหว่างประเทศระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563 มีจำนวนผู้เดินทางเข้าประเทศไทย 483,788 คน จาก 68 ช่องทาง โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72) เป็นการเดินทางระหว่างพรมแดนทางบกระหว่างประเทศ โดยมากกว่าร้อยละ 90 เป็นการเดินทางในลักษณะของการขนส่งสินค้าที่ไม่ได้มีการเข้าพัก รองลงมาเป็นการเข้าประเทศโดยผ่านด่านท่าอากาศยาน โดยท่าอากาศส่วนใหญ่ที่ผู้เดินทางเข้ามาอยู่ในสังกัดกองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศซึ่งเป็นท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และดอนเมือง

นอกจากนี้ ในช่วงระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน 2563 พบว่า ร้อยละ 23.31 เป็นผู้ที่เดินทางเข้าประเทศ โดยไม่นับรวมการขนส่งสินค้า ส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาผ่านท่าอากาศยาน (ร้อยละ 51.87) รองลงมาคือการเดินทางผ่านทางท่าเรือ (ร้อยละ 48.13) ส่วนการเดินทางผ่านพรมแดน คิดเป็นร้อยละ 3.38 และส่วนใหญ่ของผู้ที่เดินทางเข้าประเทศผ่านพรมแดน เดินทางมาจากประเทศ ลาว มาเลเซีย กัมพูชา และเมียนมา ตามลำดับ และส่วนใหญ่ เป็นคนไทยที่ขอเดินทางกลับเข้าประเทศ ทั้งนี้อาจเกิดจากมาตรการที่ผู้ที่จะเข้าประเทศไทย จะต้องมีการลงทะเบียนก่อนการเดินทางเข้าประเทศ และส่วนใหญ่ของผู้ที่ลงทะเบียนคือคนไทย และบ่งบอกถึงความต้องการที่ทั้งคนไทยและคนต่างชาติจะเดินทางเข้าประเทศยังคงมีอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากพื้นที่จังหวัดที่มีจำนวนคนเดินทางเข้าประเทศที่บริเวณพรมแดน โดยไม่นับการเดินทางเพื่อการขนส่งสินค้า พบว่าจังหวัดที่มีคนเดินทางผ่านทางพรมแดนเป็นพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งเดินทางมาจากประเทศมาเลเซีย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนการจับกุมผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติของผู้ที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสัญชาติในประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่วนใหญ่เป็นสัญชาติเมียนมา รองลงมาคือ กัมพูชา และลาว นอกจากนี้ยังสามารถจับกุมคนไทยที่เป็นผู้ให้ที่พักอาศัย ตลอดจนเป็นผู้ที่นำพาชาวต่างด้าวเข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมาย โดยส่วนใหญ่ของการจับกุมยังคงเป็นพื้นที่ชายแดน จะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่ต้องเพิ่มการเฝ้าระวังยังคงเป็นพื้นที่รอบชายแดน โดยเฉพาะจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมา กัมพูชา และลาว

สำหรับสถานการณ์ของการดำเนินงานสถานกักกัน พบว่า ประเทศไทย มีจำนวนสถานกักกันผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศมากกว่า 1,000 แห่ง ในรูปแบบของ State quarantine (SQ) Alternative state quarantine (ASQ) Local quarantine (LQ) และ Organization quarantine ซึ่งศักยภาพในการรองรับผู้เข้าพักเฉลี่ย 46 คนต่อแห่ง (ต่ำสุด 1 คน สูงสุด 660 คน) กระจายอยู่ใน 74 จังหวัด สามารถรองรับผู้เข้าพักได้มากกว่า 46,733 คน ซึ่งในปัจจุบัน มีผู้เข้ากักคิดเป็นร้อยละ 26.22 ของศักยภาพที่สามารถรองรับได้ ซึ่งจังหวัดที่มีศักยภาพในการรองรับผู้เข้ากักได้สูงสุด จะเป็นจังหวัดที่มีผู้เดินทางเข้าประเทศจำนวนมาก และเป็นจังหวัดในบริเวณภาคใต้

กล่าวโดยสรุป ความเสี่ยงของการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการเข้า-ออก ระหว่างชายแดนประเทศไทย ต่อประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงในระดับสูง ทั้งในแง่ของสถานการณ์โรคในประเทศเพื่อนบ้าน จำนวนผู้ที่เดินทางเข้าประเทศผ่านทางพรมแดนระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่า ประเทศไทยจะมีมาตรการในการคัดกรองทางอาการของผู้ที่เดินทางเข้าประเทศ แต่จากสถานการณ์ของผู้ติดเชื้อในประเทศไทยในปัจจุบัน มีการพบเชื้อหลังจากเดินทางเข้ามาที่ประเทศไทยแล้วอย่างน้อย 3 วัน ซึ่งบางรายไม่มีการแสดงอาการ และมีการตรวจพบในสถานกักกัน ประกอบกับยังมีการจับกุมผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งกลุ่มคนในส่วนนี้มีโอกาสที่จะแพร่เชื้อในชุมชนไทยได้ นอกจากนี้ความครอบคลุมของสถานกักกันในประเทศไทย ถือว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งบางแห่งเป็นสถานกักกันที่ประยุกต์มาจากหน่วยงาน โรงเรียน ซึ่งอาจต้องมีการตรวจสอบมาตรฐานของสถานกักกันเป็นระยะ ตลอดจนทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการในเรื่องความสำคัญของ

การกักโรคมากกว่าการคิดว่าผู้เข้ากักคือลูกค้า และเกิดการปะปนกันระหว่างผู้เข้ากักและผู้เข้าพัก เพื่อการกักผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพป้องกันการแพร่เชื้อภายในประเทศ และอาจต้องมีการเตรียมศักยภาพของสถานกักเหล่านี้เพื่อการรองรับผู้ป่วย หากมีการระบาดระลอกสองในพื้นที่ ดังนั้น การป้องกันการนำโรคเข้าประเทศ อาจแบ่งได้เป็น 3 แนวทาง ได้แก่

1. การป้องกันการแพร่เชื้อในกลุ่มที่เดินทางเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมาย โดยการเพิ่มศักยภาพของสถานกักกัน รวมการสร้างมาตรฐานและเพิ่มความเคร่งครัดของมาตรการ โดยการทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการ อาจเริ่มการดำเนินงานที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรปราการ ชลบุรี และกรุงเทพมหานคร
2. การป้องกันการแพร่เชื้อในกลุ่มคนที่เดินทางเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย โดยการป้องกันคนเข้ามาในประเทศ และประชาสัมพันธ์ถึงโทษของผู้นำพาหรือผู้ที่ให้ที่พำนักของผู้ที่เดินทางเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย รวมถึงตรวจหาเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 ในกลุ่มผู้ที่เดินทางเข้ามาใหม่ในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน
3. สุ่มตรวจหาเชื้อในกลุ่มประชากรในจังหวัดติดพรมแดนประเทศต่าง ๆ ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อในชุมชน

นอกจากนี้ อาจต้องมีการวิเคราะห์ถึงมาตรฐาน ตลอดจนถึงอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ของสถานกักกันในภาพรวม เพื่อประเมินถึงความพร้อมต่อการปฏิบัติงานของสถานกักกันในแต่ละรูปแบบอีกด้วย

ผู้จัดทำรายงาน: ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ผู้สนับสนุนข้อมูล: กองระบาดวิทยา กองด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค และ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์